

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastredrag ved bispevisitasen i Lindesnes sokn 16.03.2025

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært inspirerende og gledelig å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsråd og fellesråd, ansatte og frivillige, skoler, bedehus, og næringsliv. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alle viktige møtepunkter som skapes for barn, ungdom og voksne. Takknemlighet for alle de gode kreftene som sammen bidrar til at dere realiserer vår felles visjon om «mer himmel på jord».

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Geir Ola Tveit har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en fylldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et innholdsrikt og variert program som viser mye av bredden i menighetslivet og de mangfoldige kontaktpunktene dere har med lokalsamfunnene.

Stab, menighetsråd og fellesråd

Selve visitasuken startet med nydelig frokost og møte med stab, kirkeverge, nestleder i menighetsrådet og nestleder av fellesrådet. Sammen gjennomgikk vi program for visitasen. Dere er privilegert som har en så god, kompetent og dedikert stab. Det var flott å være sammen med alle dere ansatte og å oppleve hvordan dere jobber.

På en visitas må jeg alltid møte menighetsrådet. Det er et viktig organ i menigheten. Jeg møtte menighetsrådet på Spangereid bedehus hvor vi sammen snakket om aktuelle saker som styrking av givertjenesten til barne- og ungdomsarbeidet i menigheten, om bønnetjenesten dere ønsker å rekruttere frivillige til og hvordan den gamle prestegården på Vigeland kan bli et kraftsenter i menigheten. Jeg utfordret dere på hvilke drømmer dere har for menigheten, og vi fikk en givende samtale om blant annet drømmen om å være én gudstjenestefeirende menighet selv om det er tre kirker.

Jeg ser at Valle kirke har flest gudstjenester, og det er naturlig nok mest aktivitet på

Vigeland. At Spangereid og Vigmostad har menighetsutvalg som arbeider for å styrke menighetslivet i sine bygder, skaper god lokal tilknytning. Det er og flott at Spangereid og Valle har gudstjenestegrupper som planlegger gudstjenesten sammen med de ansatte. Jeg hører dere vurderer ny organisering av dette arbeidet. Lykke til med videreutvikling av arbeidet med gudstjenestene. Gudstjenestene blir bedre når flere deltar med oppgaver, og det gjør noe med den som er med.

Mange mennesker har et forhold til kirka si, selv om de ikke deltar jevnlig i gudstjenesten. Da Spangereid kirke skulle vaskes ut, delte dere med meg nettopp opplevelsen av manges tilhørighet. Dere var spente på oppmøte og regnet med en håndfull. Det kom 50! Vi må tenke stort om menneskers opplevelse av tilhørighet, og vi må gi folk en unnskyldning for å delta. Det er en glede å samtale sammen med et så kompetent og ivrig menighetsråd.

Torsdag ettermiddag hadde vi et nyttig møte med fellesrådet. Det ble en god samtale rundt et krevende spørsmål, nemlig de store kuttene som fellesrådet må foreta på grunn av reduksjonen i de økonomiske overføringene fra kommunen på cirka 2,1 millioner kroner. Det er krevende og smertefulle kutt som må til for å kunne drive økonomisk forsvarlig. Dere kan ikke bruke penger dere ikke har. I den sammenheng spilte jeg også inn muligheten for å se om noen oppgaver som i dag blir utført av ansatte kan utføres av frivillige for å redusere de negative konsekvensene av nedskjæringene. Noen ganger gir også kriser oss muligheten for å tenke nytt.

Trosopplæring

Det skjer mye godt for barn og unge i hele soknet. Det forteller visitasmeldingen mye om. Skulle jeg sett mye av dette arbeidet måtte jeg ha blitt en uke til, minst. Men jeg fikk gleden av å være innom baby- og småbarns treff som ledes av menighetspedagogen. Inne på ungdomslokalet til KFUK-KFUM luktet det av nybakte rundstykker og det sydet av liv. En stor gjeng av babyer og småbarn møttes til sang, regler og felles lunsj. Jeg har aldri noen gang sett en så stor gjeng på baby- og småbarns treff. Jeg tror det var nærmere 30 barn og cirka 25 voksne. For en glede og for et arbeid. Jeg møtte blant annet en mor som hadde kjørt helt fra Mandal! Dette er bare ett av mange flotte møtepunkter. Her ser jeg igjen det store «Vi» tydelig. KFUK-KFUM har flotte lokaler på Vigeland og knytter sitt arbeid tett til kirka. Det er en styrke og en gave.

Skolebesøk

«Har du møtt Gud?» «Hvordan kan man tro på en kjærlig Gud når det er så mye vondt i verden?» Liker du Cola? Det var noen av spørsmålene jeg fikk av 8.trinn på Vigeland ungdomsskole, hvor jeg med et stort smil ble tatt varmt imot av en av guttene. Det er inspirerende å møte unge mennesker som har mot til å spørre etter de store, og de litt mindre, vesentlige tingene i livet. Jeg skulle ønske at dere voksne kunne sett og hørt elevene i hvor gode spørsmål de stiller.

På vei til Vigmostad skole fikk jeg gleden av å se det flotte bedehuset på Vigmostad. Det var tidligere omsorgssenter i bygda, og er nå et svært mangfoldig bedehus som dere fyller med meningsfulle aktiviteter for store og små gjennom uka. Yngres, Sprell levende, strikkekafé, tirsdagsmøte, og utleie til ulike arrangement. Jeg tenker at bedehuset spiller en viktig rolle i bygda.

På Vigmostad skole ble jeg møtt av entusiastiske elever og skolens engasjerte rektor, Jorunn Eielsen Braadland. Elevene hadde dekket langbord og pyntet med hvit duk, stettglass og blomster. Vi spiste deilig lapskaus og fikk til og med saftis til dessert!

På loftet på det gamle herredshuset, som nå er skole, så vi den flotte utstillingen noen av lærerne har stått i bresjen for med bidrag av noen av elevene. Det gjorde sterkt inntrykk å se de originale «hyllene» fra krigen som var senger for russiske krigsfanger.

Utenfor, og inne i den gamle skolestua, møtte vi rektor og elever i tidsriktige klær fra rundt år 1900. Elevene gikk på stylter, hoppet strikk og lekte. Inne var det undervisningstime om barnevandringene. Timen startet med at elevene sang for oss en av barnevandrerangene. Det var en sterk og vemodig opplevelse når barna ga oss en smak av hva barnevandrerne måtte erfare og gjennomleve i ung alder.

Vigmostad skole har knyttet seg tett til Den norske kirke og er basert på et kristent pedagogisk alternativ. Det er en stor glede at menighet og skole jobber så godt sammen i skole- kirke samarbeidet, og beriker hverandre gjensidig. Det er rett og slett et ganske unikt samarbeid.

Før vi dro fra Vigmostad ble det også tid til en fin samtale med Inger Marie Aase som driver Prestegården. I mange år har det vært, og fortsetter å være, et godt sted for retreat og fellesskap med Gud og mennesker. Her har dere en unik ressurs i menigheten.

Møte med kommune

Det er viktig for meg å møte kommunens ledelse når jeg er på visitas. Ordfører Alf Erik Andersen og rådmann Kyrre Jordbakke inviterte til god lunsj og meningsfull samtale om saker som berører kommune og kirke. I den tiden vi lever i er beredskap ett av de viktige temaene. Som kirke er vi landsdekkende og en naturlig del av det nasjonale og lokale beredskapsarbeid. Vi snakket også om kirkebyggene, som tidligere har hatt råteskade og er satt godt i stand de siste årene, blant annet takket være godt samarbeid mellom kommune og kirkeverge, og med støtte fra fondet for middelalderkirker.

Jeg utfordret kommunen til å regne med kirken i sine planer. Kirken er en stor og viktig samfunnsaktør, som ønsker å bli regnet med – og som har mye å bidra med, på mange felt. Vi vet at det er utfordrende økonomiske tider, og kirken tar sin del av nedskjæring og omstrukturering, som både er krevende og nødvendig for kirkeverge og stab. La meg samtidig si; penger investert i menighetens arbeid er vel anvendte penger, blant annet fordi den enkelte ansatte har som en del av sitt oppdrag å skape frivillighet og slik gjøre at pengene når lengre ut.

Jeg dro fra møtet med kommunen og gleder meg over gode relasjoner mellom kommune og kirke i Lindesnes.

Bedriftsbesøk

Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger lokalsamfunnet. GE Helthcare er en svært viktig arbeidsgiver, med over 500 ansatte i Lindesnes. Vi fikk være med på en spennende og lærerik omvisning hos en bedrift som har sterkt fokus på kvalitet, bærekraft og et inkluderende arbeidsliv. Det er imponerende at en bedrift her i nærområdet produserer 50% av verdens forbruk av kontrastvæske, til bruk på sykehus i over 130 land.

Om det ikke er et bedriftsbesøk, er det en stor bedrift å sette i stand husmannsplassen Herstøl, slik lokale ildsjeler holder på med. Gustav Vigeland og delvis også hans yngre bror Emmanul fikk utvikle sine talenter på Herstøl. Det gjorde stort inntrykk å sitte i løa, spise deilige lapper og høre historien om plassen, om Vigeland og om det enorme arbeidet som er gjort, og gjøres, for at Herstøl skal være et sted for hele området. Dugnadsarbeidet er folkehelse og lokalt engasjement på sitt beste. Jeg vil prøve å ta turen om dere klarer å realisere ideen om en utegudstjeneste på Herstøl.

Lindesnes fyr er et av landets mest kjente landemerker, og vi fikk en spennende guiding av direktør ved Stiftelsen Lindesnes fyr, Espen Frøysland. Vi besøkte Pax-monumentet og fikk høre om Palatia-tragedien i 1942 da 986 mennesker omkom, de fleste russiske krigsfanger. Tåkeluren ble demonstrert, med 3x3 signaler, og vi ble tatt med opp til fyrlykta. Lindesnes var tusenårsstedet til Vest-Agder fylke, og menigheten har årlig friluftsgudstjeneste ved fyret.

Diakoni

Jeg har mange gode opplevelser fra visitas av gode samarbeidsrelasjoner som blant annet legger til rette for diakoni på så mange ulike måter. Vegg i vegg med kirkekontoret på Vigeland har Frivilligsentralen sitt kontor. Norman Udland er menighetens representant i styret og Melvin Kleiven leder sentralen. På bruktbutikken Skattkammeret hadde vi hyggelig samvær med mange av de som møtes i butikken, til samtale og fellesskap. Det gjorde ikke fellesskapet mindre godt at vi fikk god pizza og smakfulle vafler. Det var inspirerende med omvisning på sykkelverkstedet hvor det settes i stand sykler for kunder, og hvor ødelagte sykler blir reparert og solgt for en rimelig penge. 130 frivillige er organisert under sentralen, et imponerende tall. Det var fantastisk å høre om det mangfoldige arbeidet som drives. Det er så flott at dere samarbeider og snakker om et stort «vi».

På Spangereid eldresenter er det jevnlig andakter i likhet med på Vigeland omsorgssenter. På Spangereid hadde jeg også gleden av å få være med på en månedlig middag på bedehuset som bedehuset arrangerer i samarbeid med Helselaget. Det er et hyggelig og viktig diakonalt tiltak.

På Vigeland omsorgssenter deltok jeg på gudstjeneste ledet av sokneprest Mari og organist Elisabeth. En fin stund med lystenning for alle som var til stede, med nydelig solosang fra en av beboerne og sosialt samvær etterpå hvor Lindesnes trekkspillklubb skapte stemning. Også her merker jeg menighetens diakonale holdning gjennom ansatte og frivillige som la til rette for beboere og deltok i gudstjenesten.

Det er verdifullt at diakoniutvalget legger til rette for Simen-samling en gang i måneden, et viktig tilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse. En gang i semesteret er det gudstjeneste i Valle kirke der Simen-deltakerne er spesielt invitert. Et flott tiltak!

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid, og mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Økumenikk

Jeg legger særlig merke til gjennom denne visitasen det brede og gode fellesskapet som eksisterer mellom kristenfolket i Lindesnes kommune. Vi har vært på 3 bedehus, i 3 kirker og ikke en gang hørt noe annet og kjent noe annet enn at dere snakker om et stort «VI». Vi som går i kirka, vi som går på bedehuset, vi som deltar på mandagstreff. Slik kunne jeg ha fortsatt. Det er svært oppmuntrende og gledelig å merke at vi er ett i Jesus Kristus. Det var svært interessant å møte representanter fra Betel, Bedehuset på Vigeland, fra KFUK-KFUM og menighet og sammen snakke om vekkelsen på Vigeland. Vekkelsen har knyttet bånd mellom menighetene, skapt felles opplevelser av Guds nærvær og åndens frukter. Dere forteller hvordan det felleskristne arbeidet har blitt styrket, fortsett i den samme ånd.

Alle sammen-festen på torsdag ble nok et godt eksempel på det store «Vi» som dere skaper. Det var et flott arrangement som speideren hadde en viktig rolle i. Det var stappfullt av folk både ute og inne. Grilling av pølser og hamburgere. Lindesnes trekkspillklubb med Attti Eikås i spissen satte standarden inne. Sindre i fri dressur med både basar og konkurranse. Utrolig flott sang av det nye barnegospelkoret. Speiderne hadde spennende spørsmål til meg hvor jeg måtte velge to ting. Det var ikke så enkelt. En damegruppe på tre som imponerte med sin trestemmige sang. Det hele ble avsluttet med kaffe og kaker. Jeg ble også utfordret til å være med på selfie med de som ville. Det var et artig tiltak! Takk for et arrangement helt etter mitt hjerte. En samling av mye humor, lek og glede, og samtidig et godt kristent innhold. Dette var folkekirken på sitt beste. Det er vanskelig å gjøre det bedre enn det!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten og skape mer himmel på jord. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Dere har et fantastisk samarbeid i dette soknet, mellom frivilligsentral, bedehus, KFUK-KFUM, med skoler og foreningsliv. Fortsett det gode samarbeidet og hold det varmt. Prøv gjerne å gå sammen om en gudstjeneste på Herstøl.
- Jeg er glad for at menighetsrådet har søkelys på givertjeneste til barne- og ungdomsarbeidet. Vær frimodige i arbeidet med å øke og styrke givertjenesten. Barn og unge i dag og i fremtiden er avhengige av at vi voksne arbeider for gode møteplasser.
- Det er et utrolig spennende arbeid interimsstyret er i gang med for å prøve å gjøre den gamle prestegården om til et kraftsenter med mangfoldige muligheter og ideer. Se etter mulighetene for å samarbeide med det brede lag av frivillighet slik at dere lykkes med å nå bredt ut, og slik at menigheten fortsetter å ha en naturlig plass i manges liv.
- Fortsett å drømme om å bli én gudstjenestefeirende menighet selv om dere har flere kirkebygg og selv om det er mange bedehus. Dere har vist så tydelig at dere er et stort «VI». Bruk denne holdningen til å snakke sammen om hvordan nye kan finne sin vei inn i fellesskapet.

- I møte med de økonomiske utfordringene oppfordrer jeg dere til å se om det er noe som er mulig å gjøre av frivillige når nå det må reduseres på antall ansatte.
- Slutt ikke med å drømme om fremtiden for menigheten. Bruk det nye verktøyet vårt «kirka vår» til å få satt deres planer og drømmer på papiret.

Jeg drar fra visitasen i Lindesnes sokn fylt med takknemlighet, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol, 16.03.2025